

Lhach'otyaj Tä Tölh Kaphä

**Redactado
por Watson Goodman**

Gratis—No para ser vendido

LHACH'OTYAJ TÄ TÄLH KAPHÄ

Häp hoi da dñs. T'he, "T'hamajet" o "He Lahn Kaphä" häpe Dios
Lhämet t'hyet o "Hü" o "Hüla" o "Hüy" o "Hüy". Ben Hüpçy tñ lechufwenyaj
hätet iwoye, tñ o "Hü" o "Hüla" o "Hüy" o "Hüy". Ng, mak tñ "Nolesaynhay tñ
T'hamajet" o "Hü".

Dios Lamej, t'ayet, t'ayet, t'ayet,
nichuy-shit'ayet, t'ayet, t'ayet, t'ayet,
lechoway, t'ayet, t'ayet, t'ayet,
cristo yandek yee,
Jesucristo hape, t'ayet, t'ayet,
lhamej wet, t'ayet, t'ayet, t'ayet,
Lhawuk, woyejite, t'ayet, t'ayet, t'ayet,
'mak chik, t'ayet, t'ayet, t'ayet,
Lhawuk, skeluptek, t'ayet, t'ayet,
Afwaythisa.

Dios yäm kalelhäj tä 'naihumnen, tsi tä kamaj 'nahäpehen iyhäj tä lhach'isukyajay i'namejen, wet Cristo 'yil lhatapehen.

—Romanos 5:8

Häp ifwala tä tumejlä Pascua, wet Jesús ihanej tä nech'e nichäte t'at lewhäy tä yikch'oye honhatna yämlek ihoye häp Lajcha. Wet häp lehumnhayaj tä itiyej häp lechufwenkay tä ihonhatena pajtha nichäte t'at ifwala tä lakapes.

—S. Juan 13:1

Jesucristo, Dios laka silätwo tä matche, t'ichun tä inuphä tä tälho tseyhay, niyatej niyatey tä i'pe honhat. Cristo wuj tä 'naihumnen, itsäyp'antehchä le'wo-

yis tä ifwayhat 'namejen Ihasukyajay. —Apocalipsis 1:5

Häp 'nohumnhayaj tä lhä'ye lhip tä wuj häpe t'at tä hi'no iwomej'pe lakala'yis häp lham le'watshancheyaj. —S. Juan 15:13

Dios wuj tä ihumnen häp wichi tä i'pe honhat, wet hi'wenho Lhäs tä weihalha, wet häpkhilek elh'at che häpe che t'ekhaye lham, 'yinhit'ala, mat ikatej le'watshancheyaj tä t'un. —S. Juan 3:16

Jehová lhai'nälit p'ante 'noyej wet ifwel 'noho tä yok: O'wente amho ohumnhayaj tä laj lepesa, häp tä tamenej tä o'yisejpej lhip op'altseyaj tä oti amej.

—Jeremías 31:3

JESUCRISTO HÄPE T'AT DIOS

Akamlelhäj tä lhachayaj häpe 'mak tä wuj. Tsi Dios hi'nälit 'namejen 'mak tä nitäfwnhatayej p'ante wichi tä pajche, oyok, häp tä Cristo lhayen hi'noya, wet Dios äp inuhatphä tä tälho tseyhay wet ikalelhät tä häpe Lhawuk, wet ángel lhayis hi'wen'pe, wet ö'wo silätayej wichi tä i'pe honhat wet lhamel ichaye, wet tä ö'hän puleye nech'e ikatej lewujyaj tä isilataj.

—1 Timoteo 3:16

Tä nech'enyaya, pajche p'ante iche 'Nolhämet, wet 'Nolhämettso iyej Dios wet häpe t'at Dios. . . Wet 'Nolhämet lhayen hi'noya wet i'namejen, wet häp 'mak tä

matche lhä'ye lehumnhayaj tapoyej häp lham. Wet olhamel o'wen t'at häp lewujyaj tä isilataj tä La jcha hi'wenho, tsi tajlhamat lham tä häpe Lhäs.

—S. Juan 1:1 lhä'ye 14

Häp tä malhyejp'äntetso, tä lhaimatitchehen Lhawuk Lhämtes tä ifwenhomche p'ante häp laka profeta lhayis, tä yok: Lhek yahinya, atsinha lhutsha tä kamaj ka'noch'efwaya, hich'otsanhila, iwohla lhäsa, wet lhäs lheyla Emanuel, 'nolhämet ta yok: Dios i'namejen.

—S. Mateo 1:22, 23

Olham lhä'ye Ojcha olhamel oweihalhahchä.

—S. Juan 10:30

JESÚS HÄPE DIOS LHÄS

3

Ángel nichulho wet yok: Häp Espíritu Santo iohsla atape wet Dios lakhajhayaj lepeyák hip'ohla atape. Häp tä tamenej tä ha'näfwaj tä nèch'e ihichela öyenla lheya 'Not'amajchet, Dios Lhäs.

—S. Lucas 1:35

Nichätc'hä 'namho ha'näfwaj, Dios tä hi'wen 'namho Lhäs, häpe t'at Niyat, wet lhey häpkhila 'Nochufwenyajwo tä Lhä'ye Lhip tä Is, Dios tä Takhajay, Lhajcha tä 'Nilataj, Lhatamsek Lakaniyat.

—Isaias 9:6

Tä kamaj Pedro yämhoplhi Jesús, näm pule tä isi tä nichät'pe lhamel, wet 'nopak tumho tä yok: Häp täjtsi Olhäs tä ohumin,

lhä'ye tä okäjejlhi. Is chik wuj tä letach'ahuyaye. —S. Mateo 17:5

Elh at che häpe che yok: "Jesús häpe Dios Lhäs", ihi Dios wet Dios ihi t'at lham. —1 Juan 4:15

... Jesús yok ... Le'wen t'at (Dios Lhäs). Häp hi'no tä yämlhi amho, ohäpe t'at. —S. Juan 9:37

Tsi nilhokej häp 'mak tä häpe Dios imälhewek tä yen le'wetahi Cristo. —Colosenses 2:9

Jesús nichulho wet yok: ... Tsi elh tä hi'wen'no hi'wen't'at Ojcha. Chipte tä lhok: Päyen 'noyehen Ajcha? Hä lekachu tä olham oihi t'at Ojcha wet äp lhäm it'nohi, hätet iwoye tä otefwaj'atni?

—S. Juan 14:9, 10a

JESÚS LHAIKALELHÄT 'NAMHOHEN

Jesus ifwenho lhamel wet yok: Amel ha'wet t'at tä tumchäna, olham o'wet tä tumphä. Amel letälh honhate, olham tek otälh honhate. . . . Jesús yok: Matche . . . matche olhämet, olham pa-jche oiche t'at tä kamaj Abraham newache. —S. Juan 8:23 lhä'ye 58

Jesús yok: Olham ohäpe t'at pan tä iwo 'no'watshancheyaja. Wet elh che iho 'noye, nemla nichuyu, wet äp elh che t'ekha 'noye, nemla äp ichim. —S. Juan 6:35

Atsinha yok: Olham ohanej tä nämlapa 'Nofwaythi tä Dios Chenek, wet che näm häpkhilek ika-lelhät 'nohohen nilhokej 'mayhay. Jesús nichulho wet yok: Häp hi'no

tä lhämetso, häpe t'at tä yämlhi amho, tsi ohäpe t'at.

—S. Juan 4:25, 26

Tä kamaj oihi t'at honhatna, ohäpe t'at laka isi. —S. Juan 9:5

Jesús yachajo tä tahuyej wichi wet yok: Matche . . . matche olhämet, olham ohäpe t'at lepe tä tso'natas tiyäjche. —S. Juan 10:7

Jesús tahuyej wet yok: Olham ohäpe t'at tseyhay le'watshanche-yaj lhä'ye tä inukwephä. Elh at che häpe che ichay 'noye, tej che 'yil, mat iläyla t'at. —S. Juan 11:25

Lhek tetsan olhämet, tä amel lhämäy 'noye tä lhok "Rabi", wok lhok "Iwuk", wet matche, tsi ohäpe t'at. —S. Juan 13:13

Jesús ne'tek wichi tä wuj tatachephä'pe hup, wet nech'e tachuma häp pan tä ihi cinco lhä'ye wahat täkfwas, wet iyahin puleye, wet iwo graciasayej Dios, tä ileyej wet hich'esajen pan wet hi'wenhomche lechufwenkay, wet lhamel hi'wenhomche wichi tä wuj. Wet nilhokej t'ekhen yäk yipsejen, wet lechufwenkay t'äkwe lhäk lhihey tä imälhehi wet ö'hanche doce lehis tä tapokwe.

—S. Mateo 14:19-20

Simón nichulho wet yok: Rabí, honatsi imälhewek tä olhamel otchumwethä, mat tek wo 'mak che olhamel osakanej. Mat athana owoye ämet, lhek othathiyela inät

häp owot. Tä lhamel iwoye täjtso, wujpey wahat tä isakanej wet eyte hikw'esiche lewot.

—S. Lucas 5:5, 6

Iche asnamis täkfwas tä tatachephä p'ante ihi 'näyij lhip, wet tä iläte wichi tä yäme tä Jesúus nekche 'näyij, wet nech'e t'änhen tä yok: Iwuk, David lhayis elh, p'altsen 'nohen!... (Jesúus yok:) Atsi 'mak tä let'uyayläk owoyej amehen? Lhamel yok: Iwuk, owatläk o'wenche honhat. Wet Jesus wuj tä hip'altsenhen, tachumche'pe tatelhoy, wet lhamel hi'wenchehen honhat, tä hi'wenchehen honhat lhamel yikche Jesúus. —S. Mateo 20:30 lhä'ye 32b-34

6 JESUCRISTO YENLHI NILHOKEJ 'MAYHAY WET HÄPE LHAWUK

... Dios tä yenlhi nilhokej 'mayhay, häp tä isej Jesucristo.

—Efesios 3:9b

Jesucristo häpe t'at tä Dios yenejlhi nilhokej 'mayhay, häp 'mak tä iche puleye lhä'ye honhat, häp 'mayhay tä 'näl lhä'ye tä ni'näla, tej tä 'nokhajyhayajay tä iche puleye tä häpehen 'nowujyajay lhä'ye 'no'nohyajay. Lham t'at tä Dios yenejlhi nilhokej 'mayhay yämthilek lham tä Lewuk.

—Colosenses 1:16

Wet häpe t'at tä Dios yenejlhi nilhokej 'mayhay tä iche, wet niwohit elh 'mayhay tä iche chik nitälhayejo häp lham. —S. Juan 1:3

Ifwalasna tä lepese Dios yämlhi 'namhohen häp tä isej Lhäs. Häpe t'at lham tä Dios yenejlhi nilhokej 'mayhay tä iche, wet yen häpeya elh tä Lewukla. —Hebreos 1:2

Tä mälhyejtso oyok, is che nilhokej amel tä Israel lhayis wuj tä lehanayej ihi tä Jesústso tä amel lene'tayenaj che öhp'ajtej cruz, Dios yen häpeya Lechenek tä 'Nofwaythi, Lhawuk.

—Apóstoles Lhenhay 2:36

Wet täjtso häp tä tamenej tä 'yil häp Cristo wet äp yachajo tä iläy: yämlek häpe wichi tä 'yinhen lhä'ye iyhäj tä iläyhen Lewuk.

—Romanos 14:9

JESUCRISTO HÄPE NILHOKEJ WICHI LAKALELHTHAYAJWO

7

Wet am, chipte tä iche 'mak tä lhen ämetayej apuhfwa? Wok am tä lhen 'wet'mayeka? Tsi 'yalhokhiyeja che 'yehihila tä Dios tatache, wet lhamlak ikalelhät 'namejen häp 'mak tä 'yawoye.

—Romanos 14:10

Is chik 'yalhai'nälit tä 'yehi tä Dios tatache lhä'ye Lhawuk Jesucristo tä nämla tä lhuyen Reya wet ikalelhthihena wichi tä iläyhen lhä'ye iyhäj tä 'yinhen. Wet häp tä onityen amej chik lhen ämeta Dios lhämtes.—2 Timoteo 4:1

Chik nämla Wichi Lhäs tä lewujyaj ihi, lhä'yehila nilhokej la-

ka ángel lhayis, wet tatayhiphälä leniyatyaj'wet tä isilataj, wet ö'huthihola nilhokej wichil tä lham tatache. Wet lham hi'wenhathihena, mälhyej tso'nataswo tä hi'wenhatlä tso'natas lhä'ye kayla lhayis. —S. Mateo 25:31, 32

Lajcha tek ikalelhät elh che häpe, mat yachaje Lhäs häp lakhajyhayaj tä imälhewek yämthilek lham t'at tä iwo lakalelthayaja.

—S. Juan 5:22

Lham ne'tek olhamel oyen silätyaja tä lham t'at tä Dios yen lakalelthayajwoyajej wichi tä iläyhen lhä'ye tä 'yinhen.

—Apóstoles Lhenhay 10:42

CRISTO TS'ILAK LHAM TÄ IKALHI TÄ LHAYEN LAHAYAYEJ WICHI

Olham ohäpe lepe, wet che ofwoyenlä elh che häpe, tafwayla. Tehlat iwoye tso'nataj tä tiyäjopej lehi wet inuphäpej, wet hi'wenlä hup tä lhäk. —S. Juan 10:9

Jesús yok: Olham t'at tä ohäpe 'näyij, lhä'ye 'mak tä matche, lhä'ye 'no'watshancheyaj. Wet ts'ilak t'at olham tä owo le'näyija elh che häpe yämthilek nichäte häp Ojcha. —S. Juan 14:6

Ofwel amhohen tä oyok, lheyayihila t'at hach'isukyajay che let'inen. Che kachaya 'noye tä ohäpe elh tä ohäpe, oyok, lheyayihila t'at hach'isukyajay che let'inen. —S. Juan 8:24

Tä Jesús le'isyaj wak'ah, wet nech'e häpe elh tä ichätyene lefwayyaj tä nafit lepesa häp nilhokej wichi tä iwoye lhämtes.

—Hebreos 5:9

Cristo ihanej iwoyneje chik hi'wenho lefwayyaj tä naj lepesa wichi tä ihoye Dios häp tä isej lhäm tä iwo le'nayija. Tsi tä äp häpe t'at 'nilataj, wet 'yalhyenepej lhamel häp Dios.

—Hebreos 7:25

Häpe t'at lhäm Jesús tä 'naisej, tsi ihichet'a elh at che hape tä Dios ichen honhatena yämthilek 'naifwaythen.

—Apóstoles Lhenhay 4:12

CRISTO TS'ILAK LHAM TÄ IKALHI TÄ LHAYEN LAHAYAYEJ WICHI

9

Jesus lhaiwom lhatapehen, tiskan'pe nilhokej lhakeyes tä ni'isa tä 'yawoye, wet 'nayäm nojwethä tä 'nailejwethä yämlek 'nayen lhäm laka wichiya, häp wichi tä t'ukwepej le'isyaj. —Tito 2:14

Tsi Wichi Lhǟs näm yämlek t'ukwe iyhäj tä tatäylhǟ wet äp ifwaythen. —S. Lucas 19:10

A'akäslathǟ wet lewohla graci-asayej häp Lhajcha, häp lhäm tä ayen häpeya wichi tä t'uhawetej tä tachumlǟ 'mak tä lhäm t'amajejo leles tä t'amajchetas tä ihi isi. Häp lhäm ifwayhatte 'namejen honataj lakhajyhayaj wet 'yayhet 'namehen häp Lhǟs tä

lehumnek leniyatyaj, häp Eh tä lhayen lahaya tä itäyhat 'namejen lhach'isukyajay.

—Colosenses 1:12-14

Lhamel iten letenek tä nech'a-yek tä yok: Am tä at'uhawetej che letachuma 'Nolhämethi tä ö'käfwelche wet lewasthiche sellos. Tsi ö'ailänte, wet tä letsäychä ha'woyis alhen lahaya, nilhokej wichil tä i'pe honhat tä lhämtes 'wenhahiche, wet lhen Dios laka wichiya.

—Apocalipsis 5:9

Dios hi'isyen lhamel häp tä isej Cristo Jesús tä ichäjo lefwayyaj. E wet wuj Dios lep'altseyaj tä nit'uyach'oye laha. —Romanos 3:24

CRISTO LHAIWOM LHATAPEHEN TÄ ITSÄYCHÄ LE'WOYIS

Athana tä nech'e Dios 'nahi'isyen, häp tä isej Cristo tä 'yil lhatapehen tä itsäychä le'woyis, wet äp 'yatfwayhiyeja t'at 'notasnhayaj tä tatay 'namehen.

—Romanos 5:9

Wuj Dios lep'altseyaj, tsi tä Lhäs itsäychä lhatapehen le'woyis, itäyhät 'namejen lhach'isukyajay wet hi'wen 'namhohen lhafwayyaj.

—Efesios 1:7

Jesús yok: Täja häpe o'woyis tä nitsäychä häpkhilek wujpe wichi tä isej wet tatäy t'at lesukyajay. Tsi häp o'woyisna yäm kalelhäj häp Dios lhämet tä hit'unteji 'mak tä iwoye.

—S. Mateo 26:28

Dios pajche aifwaytej ha'watshancheyaj tä bajit lahaya tä tälhe atetsel lakeyes. Wet amel lehanej tä 'nofwayyyajna, laha tek häpe 'mak tä ihanej tä noj, mälhyej iwoye oro wok plata, mat häpe t'at Cristo le'woyis tä lhä'ye lhip laha, tä lham lhayen sacrificioya, hätet iwoye tso'nataj lhäs tä isilataj tä newache lech'ohle.

—1 Pedro 1:18, 19

Che 'yehi häp isi mälhyej tä Dios ihi t'at isi, wet nech'e 'yap'ak at 'namejen wet häp Lhäs Jesucristo le'woyis ilej nilhokej lhach'isukyajay yämlek nojwe-thä.

—1 Juan 1:7

OFWAYYAJ TÄLHE OCHAYAJ TÄ OTIYEJ CRISTO

11

Häpe t'at Dios lep'altseyaj tä afwayyaj tälhe, häp tä isej acha-yaj tä letiyej lhām. Häpkhit'a che amel t'at che lelhokaye, mat Dios tä yen awayhata, häp tä tamenej tä isit'a che iche elh che lhaichäj-lhi.

—Efesios 2:8, 9

E wet tä mälhyejtso tä Dios 'nabi'isyen häp tä 'naisej lha-t'ekhahyaj, 'nawo kotsayej lha-tamsek tä iyeji Dios häp tä isej Lhawuk Jesucristo. —Romanos 5:1

Chaye Lhawuk Jesucristo wet letafwayla.

—Apóstoles Lhenhay 16:31

Elh che häpe tä Dios leles elh ikalhipec häp honhat lakhajyha-

yaj. Wet häp 'mak tä 'naisej yäm-thilek 'yakalhi täjtso häpe t'at lhat'ekhahyaj.

—1 Juan 5:4

Wichi ta'yätsane wet yok: Atsi 'mak tä olhamel owoye yämlek oyenlhi Dios lechumtes tä t'uhläk owoye? Jesús yok: Dios t'uhläk le-chayaye lechenek. Häp täjtso tä lhām t'uhläk lewoyaye.

—S. Juan 6:28, 29

Nilhokej 'mak' tä 'otihi 'nole-saynekhina, otihi t'at häpkhilek amel let'ekhayaye tä Jesús häpe t'at Dios Lhäs, häp 'Nofwaythi tä Dios Chenek, wet häp tä elh che t'ekhaye ikatej le'watshancheyaj.

—S. Juan 20:31

DIOS LEHUMNHAYAJ TÄ MATCHE

Wuj Lhawuk lehumnhayaj tä itiyej wichi tä tach'ahuye, hätet iwoye pule tä kalhipaye tä i'pe honhat. . . . Häp Jehová lehumnhayaj tä matche tä itiyejen wichi tä tach'ahuye, häp tä najit lepesa, tälhe tä nech'enyaya wet yämlek tiyäj'attsiy. Wet nofwit'ala le'isyaj, ihijeja wichi yäk nichäte lepes lheley. —Salmo 103:11, 17

'Nawunit Dios. . . . häp Lhajcha tä hap'altsentsaj, Dios tä hich'otpej 'namehen. —2 Corintios 1:3

Atsi Dios tä iche tä tet iwoye am? Ihichel'a. Tsi am letäyhat letes wet nemhit letichunche lesukyaj aka wichi iyhäjfwas tä itnälhehi. Tajyämhiyela awäk tä

leti 'noyejen, tsi a'akäjejlhi ahumnhayaj tä matche. —Miqueas 7:18

Matche tä ahäpe elh tä afwtintsaj, wet ahumnhayaj tä wuj inu'pe pule tä atojphä. —Salmo 108:4

Lepes ihihit'a Jehová lehumnhayaj wet nofwit'a lep'altseyaj, ifwalapej ifwalapej inech'aynhi. Matche tä ahäpe elh tä afwtintsaj! —Lamentaciones 3:22, 23

Dios 'naifwaythen, häpkhit'a lhachumtes tä isen chik 'naisej, mat häp tä iti 'namejen lham lep'altseyaj. Wet tä üp 'naifwaythen, ilej 'namchehen wet 'nainech'aynliche, wet Espíritu Santo hi'wen 'namhohen lha'watshancheyaj tä nech'ayek. —Tito 3:5

DIOS T'ÄN 'NAMEHEN YÄMLEK 'YAHOEYE 13

Jehová yok: Hoyay 'noye, amel tä ates ihi 'nohlä, 'natetsana. Oyok, tej tä asukyajay hätet iwoye 'mak tä ichät thayej, mat opel-nhatla, otech'aynhiyeja fwi'yet tä ipelaj. Wet tej tä yok fwam thayej, mat olejla pajla'tha hätet iwoye tso'nataj 'wole tä ipelaj.

—Isaias 1:18

Lhuyay nilhokej amel tä nehe-lop äilanhen, ho kana, yäyej inät. Wet amel tä ka'wena chinaj t'äj, lhuyay, tuj trigo lhä'ye vino lhä'ye leche, awayhat t'at, wohit'a 'makfwaj chik ot'ah amehen'pe!

—Isaias 55:1

Espiritu Santo lhä'ye Dios leles yopejkwe: Lhuu. Wet äp elh tä

iläte, häte lhäm is che äp yopejkwe: Lhuu. Wet elh tä ichim, che iwatlä inät is che iho kana wet iyäyej inät tä 'no'watshancheyaj, tsi niwohit 'mak che tiskanej'pe.

—Apocalipsis 22:17

Häp ifwala tä wuj, Jesús taka-sit wet ifwitsenej lechos tä yok: Häp elh che häpe tä ichim, is che iho 'noye wet iyä. —S. Juan 7:37b

Tä Jesús hi'wen täjtso, wet lewäk ihi wet yok: Ch'anlhaye nä'tshas tä iho 'noye, yej 'näyejo, tsi mälhyejen'attsi häp lhamel tä ihi Dios Niyatyaj. —S. Marcos 10:14

Hoyay 'noye amel tä let'elejen achumtes lhä'ye alhuyes, olham owohla elak'weta. —S. Mateo 11:28

'Yahanej ihi häp lhamel tä häpehen Dios leles lhä'ye iyhäj tä häpehen ahättaj leles, tsi elh at che hape che niwoyaye 'mak tä is wok nhumina lepuhfwa, tälhiyet'a Dios.

—1 Juan 3:10

Mat iche iyhäj tä tachum'atlä wet ichaye, wet lham hi'wenhomche lhamel lewahnhayaj yämthilek nech'e häpehen t'at Dios leles. Häp nilhokej lhamel tä ihänlihi t'at häp Dios laka Espíritu häpehen t'at Dios leles. Tsi häp Espíritu tä Dios pajche hi'wen amhohen häpkhit'a che ayen kwenkaya yämthilek yachajo tä ichätyen amehen anowayyaj, mat häpe t'at häp Espíritu tä ayen hä-

peya Dios leles.

—S. Juan 1:12; Romanos 8:14, 15a

Is chik ahäpeyay Dios leles tä najit letesa lhä'ye tä najit lakeyesa lhä'ye tä najlech'ohleya, tä lheyayej wichi tä ni'isahen lhä'ye tä wetayej le'näyij. Is chik amälhyej iwoye katetsel tä ihutun'pe honhat, tä lheyayej lhamel.

—Filipenses 2:15

Häp tä tamenej tä Lhawuk yok: Mäch'oye lhamel, a'wenhatlä wet yej tachuma 'mak tä ni'isa. Wet häpkhilek olham otchum ahilähnen, wet ohäpkhila amel Ajcha, wet ahäpkhihena oles lhä'ye olestsinhay.

—2 Corintios 6:17, 18a

DIOS LHÄMET TÄ YÄME HAT'ES

15

Lhä'ye lhip tä 'näl 'mayhay tä tälho wichi lenech'ethayajay. Lhamel iwo lakay'noyaja, wet iwoye 'mak' tä nit'uhawetayej hi'nol lhä'ye atsinhay, lhä'ye tä lhaich'atej 'mayhay tä ni'isa. Lhamel 'nokwiyej lecheyälis wet lhayen hiyawula. Häte 'näyi lhamhomche, wet tatayejpejwek lhämtes, wet aschentses, awäkwyhatses, alhaknhatses, wet lhai'wenhathen. Äytentses lhamel, wet lhayenpej 'woknhasa, wet iwo lakäyyaja pajtha ilän lhamejen hat'es tä iyä. Wet iche iyhäj 'mayhay tä mälhyejentso tä iwoye. Lhek tetsan o-lhämet, mälhyej tä ofwelte amho-

hen; oyok, elh chik häpe chik iwoye tähestso tek nichäthihola Dios Niyatyaj. —Gálatas 5:19-21

E... 'nawoyepej 'mak tä t'uha-wetej wichi tä ifwala lheley, 'nahä-tehit'a iwoye honatsi lheley, häp lhamel tä hich'atej lakeyes, wok lhayenpej 'woknhasa, wet iwo lakäyyaja pajtha ilän lhamejen hat'es tä iyä, wok iwo lemukweh-yaja wok lakay'noyaja, wok tach'umej lhämtes, wok 'yäyten lhamehen. Mat enay hap'ota aka'tshayajcha tä häpe Lhawuk Jesucristo, wet yej alhachajaye anech'ethayajay tä ni'isachehen.

—Romanos 13:13, 14

TEJ CHE 'NÄLEJ TÄ KALELHÄJ 'MAK TÄ OWOYE, MAT NAYAHIT'A

Jesús yok: Humin Awuk Dios, mälhewek achowej, lhä'ye mälhewek ahusek, lhä'ye mälhewek atichunhayaj. Häp täja Dios Lhämet tä lhamya tä inu'pe iyhäj.

—S. Mateo 22:37, 38

Iwuk tä ais, atsi 'mak che owoye häpkhilek onchäte häp 'no'watshancheyaj tä t'un? Wet Jesús yok: Chipte tä lhen'no isa? Tajlhama Díos tä is. Pajche lehanej 'mak tä Dios -ne'tep'antek ö'woye tä yok: Yej lelän aelh, yej lewo akay'noyaja, yej let'etan, yej lewit'äynej aelh ämtes tä kamatachehen, yej lekanej aelh, humin ajcha lhä'ye ako. Tä hi'no iläte,

wet yok: E, Rabí, pajche owoye nilhokej lhämtestso tälhe, tä 'namthaläkw. Wet Jesús iyahin wet 'näl tä ihumin, wet tahuyej tä yok: Tatäy amej 'mak hätefwajni. Mäh wom nilhokej 'mak tä iamej wet 'wenhomche häp p'elitses, wet le'wenla akhäy'wet tä ihi pule. Wet che leleyej tä lewoye täjtsö, wet lhuu nek 'nokwe. Mat tä hi'no iläte täjtsö, wet wuj tä lelhakli ihi, tsi häpe elh tä hi'wen 'mayek. Wet yik, äp lefwitajayaj ihi.

—S. Marcos 10:17b-22

Iche 'näyij tä wichi fwetaj is alhoho, mat lepes häpe 'not'ilek.

—Proverbios 16:25

YEJ LEKAN AMEJEN

17

Yej lekan amejen. Ihichet'a elh che häpe che ihanej iwoyneje che fwetaj iläkwlihi Dios. Tsi 'namel 'yahanej tä hi'no tä tutchey, wet 'mak tä itihchä, häpe t'at tä ilanhi 'mak tä tälho. —Gálatas 6:7

Yej tach'ahuye elh che häpe che fwetaj ikänitlihi amejen lhämtes tä kamatachehen. Tsi häp tä Dios lewäk iyej wichi tä niwoyaye lhämtes. —Efesios 5:6

Hä tek lehanayej p'iya tä wichi tä iwoye 'mak tä ni'isa tek nichäthihola Dios Niyatyaj? Yej lekan amejen, tsi lhamel tä iwoye 'mak tä nit'uhawetayej tä hi'no lhä'ye atsinha iti lhamejen, lhä'ye iyhäj tä 'nokwiyej lecheyälis,

lhä'ye iyhäj tä iwoye lakay'noyaj, lhä'ye hi'nol tä yen ch'efwasa iyhäj tä äp hi'nol, lhä'ye etantses, lhä'ye alhaknhatses, lhä'ye iyhäj tä 'woknhas, lhä'ye iyhäj tä ilät-yenejlhi elh lhämtes, lhä'ye iyhäj tä akantses tä ikanej elh kachinaj t'äj oyok, nilhokej lhamelna tek nichäthihola Dios Niyatyaj.

—1 Corintios 6:9, 10

Nayahit'a chik 'wetleläte t'at Dios lhämtes, mat is chik lewoye, wet nemhit lekan amejen.

—Santiago 1:22

Tsi che elh yok: "Ohäpe elh tä le'nohyaj - ihí", mat häpkhit'a 'mak tä fwetaj häpe lham, lha-ifwech'enlhi t'at. —Gálatas 6:3.

OCH'ISUKYAJ ITON ALHOHO OT'ILEK

Mälhyej tä lehanayej tä hi'no tefwajni tamenej tä 'noch'isukyaj ihi honhat, wet 'noch'isukyajna iton alhoho 'not'ilek, wet 'not'ilekna 'yaje nilhokej wichi tsi nilhokej iwo lech'isukyajaya.

—Romanos 5:12

'Notkänyaj tä ni'isa paj wet hich'isukyen hi'no, wet tä häpe 'noch'isukyaj, nech'e häpe 'not'ilek.

—Santiago 1:15

Che ts'ilak t'at 'mak tä olham ofkänyajay tä oyenpej tichunhayaja, o'yil t'at. Mat che häpe häp 'mayhay tä tälhe Espíritu Santo tä oyenpej tichunhayaja, wet o'watshancheyaj ihi lhä'ye otam-

sek. Wet lhamel tä ts'ilak t'at 'mak tä lhamel t'akänyajay tä yen tichunhayaja, häpehen iyhäj tä taylä Dios, wet ihanhiyejt'a iwoyneje che ikänilhi häp Dios.

—Romanos 8:6, 7

Hi'no tä iwo lesukyaja, häp tä 'yinhila, lhäs nemhit tiskan'pe lajcha lesukyaj wet lajcha nemhit tiskan'pe lhäs lesukyaj. Elh tä is ikathiyeja laha tä is, wet elh tä ni'isa ikathiyeja laha tä ni'isa.

—Ezequiel 18:20

Elh chik ihänlihi 'mak tä is, ikatej le'watshancheyaj. Mat elh chik ihänlihi 'mak tä ni'isa, lepes häpe t'ilek.

—Proverbios 11:19

Tä Jesús ileyej tä iwoyetso, wet ifwitsenej lechos tä yok: Lázaro, Ihuu, nuphä! Wet häp hi'no tä pajche 'yil inuphä t'at, mat häp wesas tä õ'naytejchehen takweyey lhä'ye takäläy lhä'ye lete'pe kamaj iyej t'at. Wet Jesús ifwenho iyhäj tä yok: Lanche wet ch'anlha-ye t'at tä yik. —S. Juan 11:43, 44

Jesús ihoye 'nop'itsekhi, wet ta-chum'pe, wet lhamel tä tilhäjlhi nech'e takasthen. Wet Jesus ta-huyej 'nop'itsek tä yok: Mamse, am tä oyämlhi amho, oyok: Ne-phä! Wet mamse tä pajche 'yil, ne-phä, wet nech'e äp yämlhi.

—S. Lucas 7:14, 15a

Wet tä 'nam'näy lhamej yämlek o'yil, Ojcha ihumin'at'no, wet häpkhilek oyachajo tä otchumlä o'watshancheyaj. Nehitkatsik iso 'noyej o'watshancheyaj, mat olham t'at tä owom. Owahnhayaj i'noyej tä 'nam'näy lhamej, wet äp owahnhayaj i'noyej tä äp otchumlahlä o'watshancheyaj, tsi häp tä Ojcha ne'tek owoye.

—S. Juan 10:17, 18

Ohäpe elh tä iläy, o'yilnaji, mat lhek yahinya'no, athana oläy yämlek tiyäj'attsiy. Onu'pe 'not'ilek wet o'wen honhat tä 'nop'itseyhay le'wet lepechal.

—Apocalipsis 1:18

Yej le'nokwiyej dios lhayis iyhäj. Ts'ilak olham tä ohäpe aka Dios.

Yej lhenhi amho acheyä wok 'mak at chik häpe chik letech'aynej 'mayhay tä ichepuleye wok ihonhatena lhä'ye tä ihi inät tä ichufwi honhat. Yej let'upiyejchä wet yej le'nokwiyej . . . .

Yej 'wetlewo olheya tä ohäpe Jehová tä aka Dios. Tsi elh chik häpe chik 'wetiwo olheya, oyenla tesa.

En amajcheta 'noyej ifwala tä 'not'elak'wet, mälhyej tä olham tä ohäpe Jehová tä aka Dios pajche

one'tek lewoye. Chumlhi seis ifwalas wet äm wak'alhen nilhokej achumtes. . . .

Humin ajcha lhä'ye aka, mälhyej tä olham tä ohäpe Jehová tä aka Dios pajche one'tek lewoye. . . .

Yej lelän aelh.

Yej lewo akay'noyaja.

Yej let'etan.

Yej lesufwkane aelh.

Yej lekäne aelh lech'efwa, yej lekäne le'wet, laka honhat, lakawo tä hi'no wok tä atsinha, lelä 'wasetaj, le'wute asno, lhä'ye nilhokej 'mak tä aelh hi'wen, yej lekäne.

—Deuteronomio 5:7-21

Lhawuk tatey iyahin elh tefwaj-pejni le'näyhay tä inukwe, hi'wen nilhokej 'mak tä iwoye. Ihichel'a honataj tä lhä'ye lhip tä ichalaj-chä chik ihanej chik iskatho Dios häp elh lakey tä ni'isa.

—Job 34:21, 22

Jehová yok: Hä iche ha'wet tä lehanej chik aleskat 'noho, chik nemhit oahi'wen? —Jeremías 23:24a

Teji'nek ohoye pule tä atojphä, mat kamaj lhehi t'at. Wet teji'nek ohoye 'nop'itseyhay' wet tä ichufwi honhat, mat kamaj äp lhehi t'at. . . . Wet honatsi nanayej iskat'no amho, tsi lesilatyaj hätet iwoye ifwala isi tä ihi tä am letatache. —Salmo 139:8 lhä'ye 12

Jehová tatey ihi nilhokej honhat, iyahin wichi tä isen lhä'ye iyhäj tä ni'isahen. —Proverbios 15:3

Ihichel'a Dios lhenek at chik häpe chik ihanej chik lhaiskatho häp lham, nilhokej 'mayhay ihi t'at tä lham tatache wet lham hi'wen t'at lhamel, wet itetsanhila t'at 'mak tä 'yawoye, chik isen wok ni'isahen, chik näm ifwala chik 'yakalelhthihola.

—Hebreos 4:13

Wet häp tä mälhyej'attso, ihichel'a 'noskalhek che häpe che ni'nänhila'pe, wet ihichel'a häp 'mak che 'noweskatshawo che nikalelhäja yämlek öknanayej ihi.

—S. Lucas 8:17

WICHI TÄ TÄYLHI LETES IHI YÄMLEK TIYÄJ'ATTSIY

Wichi Lhäs ichenla laka ángel lhayis wet lhamel ihutlawek ni lhokej wichi tä lhayej leniyatyaj tä iwetahat iyhääj, lhä'ye lhamel tä iwoyepej 'mak tä ni'isa, wet ithihola 'no'nonthi, häpkhilek t'anejlhi lhafwyhayaj wet wuj letäythayaj. —S. Mateo 13:41, 42

Wichi tä ni'isahen, lhamel tä hip'etetlä Dios, häp tä yäpnhiyela honhat tä 'nop'itseyhay le'wet.

—Salmo 9:17

Häp pule lhä'ye honhat tä iche athana, Dios Lhämät yok: Ot'amajejo itäj tä wuj, tä itäythila wichi tä ni'isahen häp ifwala tä

olham otiyej lakalelhthayaj.

—2 Pedro 3:7

Lhawuk itasnhila häp wichi tä mälhyejentso, wet letäyyaj tä yämlek tiyäj'attsiy, wet itihijeja kanhi lhamel yämlek nemhit tott'aho lhäm lhä'ye lewujyaj tä isilataj. —2 Tesalonicenses 1:9

Chik akwéy wok apach'o tamen amej tä lechätho hach'isukyaj, iset wet wom. Tsí aisej chik apach'o hätefwajni wok akwey hätefwajni, mat lechätho 'no'wattschanheyaj tä t'un. Mat aisiyejt'a chik nittäya elh ipéy, mat ö'aithatho itäj tä 'noma.

—S. Mateo 18:8

Lham pajche iwaklhat ifwala tä iwohla lakalelhthayajayej honhat, häp lakalelhthayaj tä is alhoho, häp tä isej hi'no tefwaji tä lham pajche tatsupiye. Wet häp hi'no-tso Dios inuhatphä p'ante tä tälho tseyhay yämthilek wichi ihanej tä mälhhiyejattso, mathichela tä-hestso. —Apóstoles Lhenhay 17:31

Lhawuk ihanej che ifwaytej 'mayhay tä äyteschehen häp wichi tä ichaye häp lham, wet äpte iwaklhathen wichi tä ni'isahen tä ikathiyeja letasnhayaj häp Ifwala tä 'Nokalelhthayaj. —2 Pedro 2:9

Wak'ahh 'namhihen 'nohumnha-yajna, häpkhilek lhanowayyaj ne-wa 'namhihen che näm ifwala tä

Dios ikalelhthen wichi, tsí 'nahä-pehen Dios lehumnhay, mälhyej at iwoye Jesucristo. —1 Juan 4:17

Kalelhäj tä 'not'ilek tefwajni, wet chik tajyäme nech'e häpe 'no-kalelhthayaj. —Hebreos 9:27

Dios ikalelhthen wichi tä 'yinhen, mälhyej lechumtes tä iwoye'naji, tä õ'lesayen tä ihi libros tä ipuleye. —Apocalipsis 20:12b

Iwohiyet'ak ka'yewahi tä itay-che 'nokalelhthayajwo tä häpe Cristo, wet häpkhilek elhpej ika-tej laha lechumyaj tä iwoye tä iohnatena, chik is wok ni'isa. Wet mälhhiyejatso, 'naelh tefwajpejni lha'yithathihola Dios.

—2 Corintios 5:10; Romanos 14:12

Tä mälhyejtso, 'ya'wen tä 'mak che tamenej hi'no che häpe tä Dios tatsupiye, häpe t'at lham Dios lep'altseyaj, tek äp häpe tä hi'no lhainityenej che tamenej, wok häp 'mak tä iwoye.

—Romanos 9:16

Dios tataylä lhamel tä lhaichäj-wethä, mat tach'oteje lep'altseyaj häp iyhäj tä lhaknichäjawethä.

—1 Pedro 5:5b

Matlhat tä lhä'ye lhip 'noch'i-sukyajay, Dios nem koyyaj tä hi'nälit lep'altseyaj. Wet häp tä mälhyejtso, tä 'noch'isukyaj yen le'nohyaja 'not'ilek p'ante, häte Dios lep'altseyaj yen le'nohyaja 'no'isyaj häpkhilek 'yanchätho

lha'watshancheyaj tä t'un, häp tä isej Lhawuk Jesucristo.

—Romanos 5:20b, 21

Pajche lehanayej t'at amel tä Lhawuk Jesucristo lhä'ye lhip tä 'nahip'altsenhen, tej tä häpet thayej elh tä hi'wen 'mayek, mat lhayen häpeya elh tä p'elitsaj, häpkhilek aisayej wet ahäpehen iyhäj tä hi'wen 'mayek.

—2 Corintios 8:9

Wet apóstol lhayis lakhajyhayaj iyeji tä iwopej silätayej wichi tä Lhawuk Jesus inuphä tä tälhotseyhay, wet wuj tä Dios hi'wenho lakäpfwayaj nilhokej lham leles.

—Apóstoles Lhenhay 4:33

Chik amel kawoya ahusey iyhäja, atehlat iwoye lhamel, ö'aitäythihena. —S. Lucas 13:3

Jesús yok: Woyay achowej elha, tsi näm Pule Niyatyaj.

—S. Mateo 3:2

Wom nilhokej akeyes tä letatayej 'nohlä. —Ezequiel 18:31a

Wet Pedro yok: Woyay ahusey iyhäja, wet ö'aibautisaynhihena elh tefwajpejni wet lep'akayej Jesucristo lhey, häpkhilek Dios itäyhat amejen asukyajay wet hi'wen amhohen Espíritu Santo. . . Tä mälhyejtso, woyay ahusey iyhäja wet atilhkataye Lhwuk, häpkhilek itäythen asukya-

jay, wet ichätyen amehen 'notamsek tä tälhe.

—Apóstoles Lhenhay 2:38; 3:19

Elh chik weskatejlhi lesukyaj, isiyejt'ala alhoho, mat elh tä ileyej wet lhaifwelejo Dios, ikatej Dios lep'altseyaj.

—Proverbios 28:13

Elh che iwo leteläythayaja'pe Dios mälhyej lham Dios lenech'ethayaj, häpkhilek iwo lechowej elha wet ikatej lefwayyaj, wet t'uhowetej che akäjejlhi. Mat elh tä ilät wet yäme tä ni'isa 'nofwokanya, iton alhoho t'ilek.

—2 Corintios 7:10

Hi'no tä ni'isa, chik ileche nilhokej lakeyes tä ni'isahen tä iwoyenaji, wet iwoye nilhokej Olhämtes tä one'tek iwoye, tä yiwitex 'mak tä is alhoho, wet matche tä iläy, nemhit 'yinhila. —Ezequiel 18:21

Amel tä akni'isahen is chik leleche ha'näyij, lhä'ye iyhäj amel tä alekänchiyej atichunhayajay tä ni'isahen. Tapilaye Jehová tä lhamka Dios, lham ahip'altsenhihena wet itäythiyejena ates lham lehumnhayaj. —Isaias 55:7

... Jesús lakhajyhayaj ihi che itäythen 'noch'isukyajay, wet häp tä isej lham owo siläta amejen

täjtso.... E, wet tä Dios inuhatphä, wet äp ineyhatphä, wet itih häp lham lefwomkat, wet yen häpeya Niyat tä Lhamya lhä'ye tä äp 'Nofwaythi, yämlek Israel lhayis iwo lehusey iyhäjä wet ö'täythen lech'isukyajay.

—Apóstoles Lhenhay 13:38b; 5:31

Chik amel letäyhat aiyhäj letes tä ihi ahilä, häte Ajchayay tä ihi pule itäythihena ates tä ihihlä.

—S. Mateo 6:14

Tä Jesús hi'wen lhamel t'ekhahyaj, tahuyej häp k'efwitas länek wet yok: Yäs, tatäy amej hach'i-sukyajay.

—S. Marcos 2:5

Tihi t'at ahusey 'mayhay tä ipuleye, wet yej lhen atichunhaya 'mayhay tä le'wet häp honhat.

—Colosenses 3:2

Yej alep'ajtayej wichi tä iwoye lakeyes tä najit lahaya tä tälhe honataj, mat is che le'nälit'pe 'mak tä iwoye.

—Efesios 5:11

Dios pajche hi'nälit 'namejen tä lep'altseyaj ihi wet t'uhläk ifwaythen nilhokej wichi. Tä matche tä lep'altseyaj ihi, ichufwen 'namejen tä is chik 'yaleyej 'mak tä ni'isa, lhä'ye tä 'näyej 'namhöhen chik 'yaten honhat lheley t'akänyajay, wet tej tä 'yehi t'at honhat tä tapoyej 'mayhay tä ni'isa, mat 'yalhaikhajyenlä häpkhilek

'naischet alhoho wet 'nähäpehen t'at iyhäj tä iwoye Dios lenech'ethayaj.

—Tito 2:11,12

Yej huminay honhatna lhä'ye 'mayhay tä ihi. Elh che häpe che ihumin honhatna, 'yulhan häp Lhajcha. Tsi ihichel'a 'mak at che häpe tä ihi honhatna tä tälhe Lhajcha, mat tälhe t'at honhat. Wok oyok, hap hi'nol lenech'ethayajay tä ni'isachehen, lhä'ye tä ikäne 'mak tä iyakñ, lhä'ye tä lhaichäjejwethä 'mak tä häpe lhä'ye 'mak tä iyejen.

—1 Juan 2:15, 16

Alejwethä, a'äm nojwethä, yej tihi tä ottache 'mak tä 'namhumin, leyayej 'mak tä ni'isa.

—Isaias 1:16

Otihla' amhiche ahusek tä nech'ayek lhä'ye atichunhayaj tä nech'ayek, wet osohla amejen ahusek tä t'un tä tet iwoye tunte, wet o'wenla amho ahusek tä matche.

—Ezequiel 36:26

Amel lehanayej tä Jesucristo häpe Elh tä is alhoho. Wet lehana-
yej häte tä elh che häpe tä iwoye
'mak tä is alhoho häpe t'at Dios
leles elh. . . . 'Namel 'yahanej tä
elh che häpe tä yen Lajchaya
Dios, tek iwopej lesukyaja, tsi
Dios Lhäs Jesucristo häp tä t'uye
wet ahättaj isakanhiyejt'a.

—1 Juan 2:29; 5:18

Jesús yok: . . . ihichel'a elh che
häpe che ihanej iwoyneje che

hi'wen'pe Dios Niyatyaj, tajlha-
mat che äp yachajo tä nech'e iche.
Elh at chik häpe tä hap'akej Cri-
sto, häpe Dios lhenek tä nech'a-
yek. Talyäme 'mayhay tä paj-
chehen, tsi Dios tä inech'ay-
nische.—S. Juan 3:3; 2 Corintios 5:17

Mat athana pajche Dios ilej
amejen, wet nech'e ahäpehen
t'ämajchetes, lhäm ahi'isyenhen
häp tä isej Lhawuk Jesucristo
lhä'ye lhaka Dios laka Espíritu
Santo.

—1 Corintios 6:11b

Athana anech'ayhis, mat ne-
mhit letälhaye ajchalis, mat letä-
lhaye Dios häp tä isej lhämet tä
iläy lhä'ye tä nittäya yämlek ti-
yaj'ättsiy.

—1 Pedro 1:23

LEP'ITSEYHAY—MAT CRISTO HÄP TÄ INUHATPHÄ 'NOHEN

29

Mat Dios hip'ajtit 'namejen Cristo, wet 'nainuhatchephä tä 'naitähltho tseyhay, wet 'naitay-yenphäwhaye tä 'yeweñ lham tä ihi Pule Niyatyaj. —Efesios 2:6

Cristo lham tä tilhäj 'namel lhach'isukyajay wet iti letape tä i'pe cruz, yämlek häte 'namel 'yalhayen häpeya lep'itseyhay tä 'yehi tä lhach'isukyajay tatache, mat 'yaläyen tä 'yehi lha'isyaj. Häpe t'at lham lelätshay tä aisej tä lechesen. —1 Pedro 2:24

Tä mälhyejtso tä pajche lenukwephä tä lep'akayej Cristo tä inuphä tä tälho tseyhay, oyok,

enaynej atichunhayaja 'mayhay tä isen tä ikaphä tä iyej Dios, häp lhip tä lhä'ye lhip tä lewuwyaj ihi tä Cristo tatayhiphä. Tihi t'at ahusey 'mayhay tä ipuleye, wet yej lhen atichunhayaja 'mayhay tä le'wet häp honhat. Tsi tä pajche lep'akayej Cristo tä let'inhen, wet athana ha'watshancheyaj tä matche iyej Cristo tä iyej Dios.

—Colosenses 3:1-3

Häp iyhäj tä Cristo laka wichi pajche hip'ajtej cruz häp lechum-yaj wumhay lhä'ye lenech'ethaya-jay tä ni'isachehen. —Gálatas 5:24

Mälhyej täjp'ante Moisés i-neyhatphä amlhätaj tä Israel lhayis ihi p'ante honhat tä ts'anis, häte mälhiyejattso Wichi Lhäs iwohiyet'ak öknineytaphä, häpkhilek elh che häpe tä t'ekhaye lham, ikatej le'watshancheyaj tä t'un.

—S. Juan 3:14, 15

Wet 'no'watshancheyaj tä t'un häpe t'at tä lhamel nitäfwel amej tä ahäpe Dios tä weihalha lhä'ye tä matche, lhä'ye tä nitäfwelej Jesucristo tä am achenek.

—S. Juan 17:3

Elh che häpe che t'ekhaye Dios Lhäs, ikatej le'watshancheyaj tä t'un, mat elh che ikachuye Dios

Lhäs, ikathiyejt'ala le'watshancheyaj, mat Dios lewäk ihiyeja t'at häp lham. —S. Juan 3:36

Tsi 'mak tä 'yakalhihlä 'noch'isukyaj häpe t'at 'not'ilek, mat häp 'mak tä Dios yen lhat'wahata häpe 'no'watshancheyaj tä t'un tä 'yalhaip'ajtej häp Cristo Jesús, Lhawuk. —Romanos 6:23

Matche... matche olhämet tä ofwel amhohen, häp elh che tach'ahuye olhämet wet ichaye Elh tä lechenek'no, ikatej le'watshancheyaj tä t'un. Tek ö'tihijeja letes, tsi pajche tafwayej t'at 'not'ilek wet nichätho 'no'watshancheyaj.

—S. Juan 5:24

Häp Espíritu Santo lhaip'ajtej t'at häp 'namel lhahusey, wet häp tä yok: Matche, ahäpehen t'at Dios leles.

—Romanos 8:16

Elh che häpe tä Dios Lhäs iyej, häte 'no'watshancheyaj tä t'un iyej t'at. Mat elh che Dios Lhäs newayej, häte 'no'watshancheyajtso ihiyejt'a. Ochen amehen olhämetna yämthilek lehanayej ihi tä iamejen 'no'watshancheyaj tä t'un, häp amel tä lechayaye häp Dios Lhäs.

—1 Juan 5:12, 13

Häp elh tä olhämtes iyej wet iwoye 'mak tä yäme, häp tä matche tä ihumin'no. Wet Ojcha

ihumnhila häp elh che ihumin'no, wet häte olham ohumnhila wet olhai'nälthiyeja t'at häp lham.

—S. Juan 14:21

Che wichi iwoyepej 'mak tä is alhoho, häpkhilek letamsekis ihi wet kalelhäj le'wetes yämlek tiyäj'attsiy.

—Isaias 32:17

Tä Dios hi'nälit tä nech'e ahäpehen lham leles, ichen amehen Lhäs laka Espíritu yämlek ihiche ahusey, wet lham t'at tä yok: "Ijcha, Ijcha."

—Gálatas 4:6

Häp elh tä ikalelhät tä 'namel 'yehi Dios wet äp Dios i'namhinen, häpe t'at laka Espíritu tä hi'wen 'namhohen.

—1 Juan 4:13

32 CHIK CRISTO IHI AHUSEK, AKÄJYAJ IHI

Chik paj yachajo tä oahi'wenla, wet akäjyaj tapohikwela ahusey wet nehitkatsik ihanhiyeja iwoyneje che iso amejen akäjyajtso.

—S. Juan 16:22b

Dios Niyatyaj tek 'yaje häp 'mak tä otuj wok 'mak tä oyäyej, mat häpe t'at 'no'isyaj lhä'ye 'notamsek lhä'ye 'nokäjyaj, häp 'mayhayna tä tälhe Espíritu Santo.

—Romanos 14:17

A'akäslawethä tsi leyähiyeja inät tä afwayyaj ihi. —Isaias 12:3

Pajche o'yil t'at, mat athana elh tä oisej tä oläy tä i'nohi häpe t'at Cristo. Wet häp o'watshancheyaj tä iläyit'no athana, oisej t'at ot'ekhahyaj tä otiyej Dios

Lhäs, häp tä ihumin'no wet lhaya-chaje t'ilek yämthilek ifwayhat-'no.

—Gálatas 2:20

Athana oyik tä oyapil ame, mat tä owoynejetso tä oyäme 'mayhaytso tä kamaj oi'ayej honhate-na, häpkhilek okäjyaj tä i'noyej äpte tapohikwela häp lhamelna.

—S. Juan 17:13

Owoynejetso olhämtes tä ofwel amhohen häpkhilek okäjyaj tä i'noyej iamejen wet nittäya lhip akäjyaj.

—S. Juan 15:11

Lepäyenhila 'noye 'näyij tä häpe o'watshancheyaj. Chik oihi tä am letatache, okäjyaj tapo 'noyej yämlek tiyäj'attsiy. —Salmo 16:11

Chik amel katach'ahuyaye Dios
wet kawoyaye 'mak chik ne'tek le-
woye, lham aitasnhihena, lhä'ye
akaniyat.

—1 Samuel 12:15

Che näm ifwala tä Lhawuk Je-
sús lhai'nälit tä tälh puleye, wet
amel alet'upthihenahlä ateläy-
thayajay, mälhhiyeja iwoye olha-
mel. Tsi lham nekhichela laka
ángel lhayis tä lewujyaj ihi lhä'ye
itäj lhal, yämlek lham iwo ha-
yahlä wichi tä nitiya lhamhi Dios
wet nitch'ahuyaye Lhämet tä Is
tä yüme lham Lhawuk Jesucristo.
Che nichäthiyela ifwalatso tä
Lhawuk näm, wet itasnhila häp

wichi tä mälhyejentso, wet
letäyyaj tä yämlek tiyäj'attsiy,
wet itihkiyeja kanhi lhamel yämlek
nemhit tott'aho lham lhä'ye le-
wuwyaj tä isilataj.

—2 Tesalonicenses 1:7-9

Lhek yahinya, ifwalana otihi tä
amel letatache, tsupyenaye 'mak
tä lewataylä, 'nokäpfwayaj wok
awit'äyyaj. Tsi chik letach'ahuya-
ye Jehová ta aka Dios Lhämtes tä
ofwel amhohen ifwalana, wet
lham takäpfwayla amehen. Mat
chik katach'ahuyaye Lhämtesna,
itihla amejen awit'äyyaj.

—Deuteronomio 11:26-28a

34 IWOHIYET'AK KA'NENA ILHÄAMETA CRISTO

Wet nihokej yenla silätyaja tä yok: "Jesucristo häpe Lhawuk", yämthilek ö'wunit häp Dios Lhajcha.

—Filipenses 2:11

Elh chik häpe tä iwo siläta 'no'yej wichi, häte olham owohla silätyeje Ojcha tä ihi pule. Mat elh chik lhäifwon 'nohlä tä ihi tä wi-chi itayche, häte olham olhaifwon-lahlä tä oihü tä Ojcha tä ihi pule itayche.

—S. Mateo 10:32, 33

Che lhen asilätyaja tä lhok: "Jesús häpe Lhawuk", wet ihi ahusek tä let'ekhaye tä Dios inuhatphä tä tälho tseyhay, wet letafwayla. Tsi

che 'yawo lhat'ekhahyaja; wet Dios 'nahi'isyen, wet che 'yen lha-silätyaja, wet 'yatfwayhen.

—Romanos 10:9, 10

Wet häp tä elh at che häpe che nichayaye Dios Lhäs, wet häte Dios Lhajcha tek iyej. Mat häp elh at che häpe che ichaye Dios Lhäs, wet häte Dios Lhajcha iyej.

—1 Juan 2:23

Elh chik 'näfwelh 'no'pe, lhä'ye olhämtes, häte Wichi Lhäs 'nä-fwelhla'pe chik näm tä lewujyaj ihi, lhä'ye tä nekej lewujyaj tä iyej Lajcha lhä'ye ángel lhayis tä t'amajchetas.

—S. Lucas 9:26

Ochen ame lhamel yämthilek mälhyej che lefwoyen'pe tatey wet nemhit ihi honataj mat nech'e ihi isi, wet ileyej Satanás la-khajyhayaj wet ihänlhi Dios. Wet häpkhilek otäytejen lech'isukyajay wet nech'e le'wetes iyéji tä hap'akej iyhäj tä Dios tatsupiye wet yen lelesa, häp tä isej lhamel t'ekhahyaj tä iti 'noyej.

—Apóstoles Lhenhay 26:18

Wet nech'e Espíritu Santo ihäne honhat tä ts'anis häp Jesús, häpkhilek ahättaj yelhte. Wet Jesús ifwenho Satanás tä yok: Mä och'oye, Satanás. Tsi 'Nolesaynekk ichetä yok: Ts'ilkat Awuk Dios tä

le'nokwiyej wet lewujyen. Wet tä ahättaj yikch'oye, nämhén ángel ihayis wet tach'ote.

—S. Mateo 4:1 lhä'ye 10, 11

Yej alhen häpeya iyhäj tä iwelkatwethä, mat uamehen wet yej mähen, tsi atayfwa tä häpe ahättaj, mälhyej iwoye t'owalhaj tä fwitsaj, ilunlhi tä ichowalhch'oye elhpej hi'no yämlek ilän.

—1 Pedro 5:8

P'oyej atapehen imälhewek 'noka'tshayajp'ot tä Dios hi'wen amhohen, häpkhilek lehanayej lewoyneje chik alet'untejichepej tä letataylä ahättaj t'akanyajay.

—Efesios 6:10, 11

'NAMEL 'YAKALHI SATANÁS

'Nahäpehen Jesús leles, wet häp tä lhām lhaitech'ayen at 'namejen ta 'nahäpe wichi, häpkhilek ikalheji let'ilek häp elh tä takhajay tä ilänhen wichi, tä häpe ahättaj.

—Hebreos 2:14

Häp elh tä iwoyepej lech'isukyaj, tälhe ahättaj, tsi ahättaj iwoye t'at lech'isukyaj tälhe tä nech'enyaya. Wet täjtso häp tä tamenej tä nämte Dios Lhäs, yämthilek iwasthi 'mak tä ahättaj iwoye.

—1 Juan 3:8

Ihichet'a 'mak at che häpe che ikalhi che 'naitiyej kanhihlä häp Cristo lehumnhayaj, tej che lhateläythayaj, wok atha lha'näyij, wok wichi iti 'namejen laka'tsha-

yaj, wok häp tä 'yachuyuhen, wok häp tä naj lha'wuyisa, wok lhawit'äyyaj, wok häp che 'yaleyej honhat. E, mat tej tä ichepej atthayej 'mayhay tä mälhyejentso, 'yakalhi, nem koyyaj tä 'yakalhi, tsi 'naisej häp lhām tä naihūmnhen. —Romanos 8:35, 37

Eyaychufwi Dios lakhajyhayaj wet ämay letumlä ahättaj, yikhila hach'oye.

—Santiago 4:7

Wet nech'e häpkhilek 'näl häp Alatak, häp elh tä hich'atej tä ni'isa lhä'ye tä wit'äytsaj. Mat che äp paj wet näm Lhawuk Jesús, wet ilänhiyeja leyalh tä tälhche lhayhi wet itäythiyeja lelepleyyaj.

—2 Tesalonicenses 2:8

OHUMNHAYAJ HI'NÄLIT TÄ OHÄPE CRISTO LECHUFWENEK

37

Elat ohanej wichi iyhäj tä 'wenhache lhamej lhämtes tä oyämhi, lhä'ye ángel lhayis lhämtes p'iya, mat ohumnhayaj newa 'noyej, ohätet iwoye chinaj tä lepak äytaji. —1 Corintios 13:1

Häp 'mak tä tälho Espíritu Santo häpe t'at 'nohumnhayaj tä lhunya, 'nokäyyaj, 'notamsek, wet tek onlhakalhihlä 'mak at chik häpe. Häte ohäpe elh tä lechowej ihi, wet okänitwethä oiyhäj, wet o'afwtintsaj, wet tek olhaichäjlhi, wet otumlä onech'ethayajay tä ni'isachehen.

—Gálatas 5:22, 23a

Elh che häpe che yok: "Olham

ohumin Dios", mat lham 'näyiholepuhfwa, 'wetyämlhi t'at. Tsi che nhumina lepuhfwa, tä hi'wen, wet ihanhiyejt'a iwoyneje che ihumin Dios, tä ni'wena'pe. —1 Juan 4:20

Chik letiwethä amejen ahumnhayaj, nilhokej wichi nitäfwenhila amejen tä ahäpehen t'at ochufwenkay. —S. Juan 13:35

Häp 'namel pajche 'yatfwayej 'not'ilek wet 'yanchätho 'no'wattshancheyaj, wet 'yahanej täjtso tsi 'yahumnen häp lhapuhfwas. Mat elh tä niwoya lehumnhayaja kamaj imälhehi 'not'ilek.

—1 Juan 3:14

38 JESUCRISTO INUPHÄ TÄ TÄLHO TSEYHAY

Olhamel t'at tä o'wenej 'may-hay tä yenhi tä ihi Jerusalén lhä'ye honhat tä Judea. Tä paj wet ö'lan, ö'fwuhthilhi cruz, mat ihi ifwalas tres Dios inuhatphä tä tälho tseyhay, wet hi'nälit 'noyej lhä'ye apóstol lhayis iyhäj. Mat tek nilhokej wichi tä hi'wen, ts'ilak t'at olhamel tä Dios pajche itsupyenej 'noyehen yämthilek ohäpehen iyhäj tä yen lhämeta.

—Apóstoles Lhenhay 10:39-41a

Wet nech'e tajyäme p'ante se-mana, tefwaji, yachajo tä lhamel lhaihutwek häp Jesús lechufwen-kay tä lhamel ihi le'wet, mat nech'e Tomás iyej t'at häp lhamel.

Wet lhamel hip'ohiche lepelis, mat Jesús 'näl tä takasthi lecho-wej lhamel wet yok: Amelnaji. Atamsekis iamejen. Wet nech'e tahuye Tomás wet yok: Lhek ya-hin otkwech'ol, uyitche afwuj häp letowej, wet ti alhoho akwey wet chumej'pe olhip'naj ö'tshänho. Leyej akachuhanyaj, mat chaye. Tomás yok: Iwuk, ika Dios!

—S. Juan 20:26-28

Häp lhambä tä öyachaje t'ilek, häp lhach'isukyajay tä tamenej, wet häte tä ö'nuhatphä tä tälho tseyhay yämlek itäyhat 'namejen lhates wet 'nahi'isyenhen.

—Romanos 4:25

DIOS LELES INUHIPHÄLA TÄ TÄLHO TSEYHAY

39

Matche... matche olhämet,
nek lewhäy, wet äp athana, tä tseyhay iläthiyela Dios Lhäs lechos, wet häp lhamel tä iläte iläyhihe-na. Yej seltej tä oyäme tä nämla lewhäy tä nilhokhiyeja tseyhay iläthiyela lechos wet inuhikwephäla tä tälhomche lehis. Wet häp lhamel tä iwoye p'ante 'mak tä is, inuhikwephäla wet nichäthihola le'watshancheyaj. Mat häp lhamel tä iwoye p'ante 'mak tä ni'isa, inuhikwephäla wet nichäthihola letäyyaj. —S. Juan 5:25 lhä'ye 28, 29

Tä pajche 'yap'akej Cristo häp tä isej lhaka bautismo, wet leha-

nayej ihi tä 'yap'akej' t'at häp lham t'ilek. Wet tä mälhyejtso, tä 'yalhaibautisaynen, wet häte iwoye che 'yat'inen t'at wet öt-jän lhach'oyehen, häpkhilek 'yanukwephä tä 'yatälho tseyhay wet 'yanukwe lha'näyij tä nech'a-yek. Mälhyej iwoye tä Cristo inuphä p'ante tä tälho tseyhay häp tä isej. Lajcha lewujyaj tä lakhaj-yhayaj ihi. Tsi che pajche 'yalha-itä'nistej Cristo tä 'yat'inen mälhyej iwoye lham tä 'yil, häte 'yap'akhiyeja t'at che 'yanuhikwephäla che 'yatälho tseyhay mälhyej iwoye lham tä inuphä tä mälhyejtso.

—Romanos 6:3-5

Ifwaythilat 'namejen lhatay-fwas, häpkhilek 'yatch'ote lhām, wet newache lhanowayyaj, wet 'nalhayen t'amajchetesa wet 'yäm is alhoho 'mak tä 'yawoye tä 'yehi tä lhām tatache. —S. Lucas 1:74, 75

E ipuhfwas tä oalehumnhay, häp tä mälhyejtso 'mak tä isen tä Dios ifwel 'namhohen. Tä mälhyejtso, is chik 'yalej nilhokej lhach'ohle tä iyej lhat'isanis lhä'ye lhahusey, wet äp 'yalhai-mälhtejwek tä 'yalhayen t'amajchetesayej Dios wet 'yatiyej lhanowayyaj. —2 Corintios 7:1

Olham oibautisaynej inät, tä ketetnek tä lewoyay ahusey iyhäja. Mat iche elh tä nekche o'näyij,

häp tä aibautisaynhiyeja Espíritu Santo lhä'ye itäj. Häp lhām lakajyhayaj inu'pe olham okhaj-yhayaj, 'namt'uhawetej che ochäj-wethä lenisähis. —S. Mateo 3:11

Elh chik häpe chik lhailejlhi yämthilek noj 'mayhay tä ni'isachehen wet äp lhāyen t'amajchettayej Lhawuk, häp tä Lhawuk ichumyenlhi wet äpte wak'alhej nilhokej lechumtes tä isen tä tach'oteje Lhawuk. —2 Timoteo 2:21

Mälhyej tä Dios tä t'änte amehen häpe 'Not'amajchet, häte amel is che alhenay 'not'amajchetesahi 'mak at che häpe tä lewoyaye. —1 Pedro 1:15

Wet häp tä mälhyej'attso, Jesús leteläythayaj tä 'yil, ip'ante lhipe hupuy, häpkhilek yen t'amajchetayej wichi häp le'wotyis tä itsäychä. —Hebreos 13:12

'Näyij ihichela tä nekho ts'anis, wet lheyela 'Näyij tä T'amajchet. Wichi tä nilejawethä lehusey ö'näyejo chik inukwe, nilhokej wichi tä lakeyes ihi. —Isaias 35:8

Tä kamaj honhat newache, Dios 'naitsupyenej lhame, häp tä 'nai-sej Cristo tä 'yap'akej, yämlek 'yewejiham Dios wet 'nahäpehen t'at lhamej hi'wenhit'ala'pe Lhawuk.

ch'ayek tä häpe Dios lhenej, tsi lhamej yämlek ahäpe iyhäj tä ische alho-ho lhä'ye tä matche tä t'amajchetas. —Efesios 1:4; 4:24

Che 'yalhaifwelejo Dios lhach'i-sukyajay, wet 'yahanej tä lhamej häpe Elh tä iwohiyela 'mak tä is alhoho, oyok, itäythila 'namejen lhach'isukyajay, wet 'nailejihena yämlek noj t'at nilhokej 'mak tä ni'isachehen.

—1 Juan 1:9

'Mak ta lewataylä, is che häpe t'at che newache laka'tshayaj che iyej nilhokej wichi. Wet a'enay t'amajchetas, tsi elh tä nit'amaja lhamej hi'wenhit'ala'pe Lhawuk.

—Hebreos 12:14

WICHI TÄ ESPÍRITU SANTO TAPOKWE

Amel tej tä akni'isahen, mat chik ales t'alh amehen 'mak tä is, le'wenho. Wet chiwoye Ajchayay tä ihi pule? Oyok, lham nem koyyaj tä hi'wenhihola Espíritu Santo häp elh chik häpe tä t'alheje.

—S. Lucas 11:13

Tä lhamel ileyej tä iwo t'alhyaja, wet 'wahuye häp hup tä lhamel ichufwi, wet nilhokej lhamel nech'e Espíritu Santo tapoyejen, wet tek lenowayyaj ihi tä äp yen lhämeta Dios lhämtes.

—Apóstoles Lhenhay 4:31

Otihla amhihen oka Espíritu, wet oyenla amel anech'ethayaja chik lekalhi nilhokej olhämtes tä one'tek lewoye. —Ezequiel 36:27

Häp amel pajche leleyayej häp akänyajaytso wet lenuyaykwe t'at häp Espíritu Santo le'näyij, che matche tä Dios laka Espíritu iamhihen. Häp elh tä Cristo laka Espíritu newahi, tek häpe elh tä lewuk häp Cristo. —Romanos 8:9

Che Espíritu Santo nichätla atapehen, wet akhajyhayaj ihlat amejen, wet lhenayla ämeta'no.

—Apóstoles Lhenhay 1:8a

Tsi Bernabé häpe hi'no tä is, wet wuj tä t'ekhaye Lhawuk, wet Espíritu Santo tapoyej häp lham.

—Apóstoles Lhenhay 11:24a

Häp Dios leles lakäjyaj lhä'ye Espíritu Santo tapoyej lhamel.

—Apóstoles Lhenhay 13:52

'MAYHAY TÄ ISIS TÄ LHAWUK IFWENHO LELES

43

Atofwiyet'a Jehová, häpkhilek ichesthen wichi tä lehusey wuj tä lelhakli ihi, tä nem leniwhayaj ihiche.

—Salmo 34:18

Olham tä oyenlhi nilhokej 'mayahna, häp tä tamenej tä ichehen, yokwe Jehová. Mat elh tä wuj tä oyen tichunhayaja häpe elh tä lhaknichäjalhi, lhä'ye tä yen lhakliya lesukyajay, lhä'ye tä wuj tä tach'ahuye olhämtes.

—Isaiás 66:2

Ipuhfwas tä oalehumnhay, yej seltayej häp 'nolhelhtshayajay tä hätet itäj tä äytaj tä näm amehen, wok le'wen tä tet iwoyek nit'uha-weta amejen. Mat akäsyenwethä,

tsi iamejen häp leteläythayaj p'ante iyej Cristo, häpkhilek häte akäjyaj tapohla amejen che lhäm lewujyaj lhai'nälit.

—1 Pedro 4:12, 13

Wet Jesús yok: Chipte tä lhok, Che lehanej at lewoyneje? Tsi elh tä ichaye wet ikalhi nilhokej 'mayahay.

—S. Marcos 9:23

Dios ilejla nilhokej wichi tet'ilis, wet nemla iche 'not'ilek, 'nolhakli, 'nolhafwyhayaj, lhä'ye 'note-läythayaj, tsi tajyäme 'mayhay tä iche, noj t'at.

—Apocalipsis 21:4

Chaye Jehová wet enhi 'mak tä is, ehi t'at honhat wet a'amka-tej 'not'ifwtiyyaj.

—Salmo 37:3

DIOS IFWENHO LECH'OTYAJ 'NOLHELHTSHAYAJ LÄNHAY

Lham tä pajche iteläytej 'nolhelhtshayaj, wet lhä'ye lhip tä ihannej chik hich'ote elh chik häpe chik lhelhtshayaj ihi. —Hebreos 2:18

Wet häpkhilek yofwajkwe'tha Dios tä lhatamsek tälhe hip'aj-thilahchä Satanás wet ithatlachufwi amel apach'olh.

—Romanos 16:20a

Chik lhistho inät oihla amej, chik letiyäjo tewok nemhit lech'a, chik lehoho itäj nemhit let'o, wet lhal nemhit ahip'o. —Isaias 43:2

'Yahanej ihi tä lham tach'otej-pej 'namehen nilhokej 'mayhay tä iche, häp 'namel tä 'yahumin Dios lhä'ye tä lham t'äne, häp le-

nech'ethayaj tä tamenej. Wet ichumyenpejwethä 'mayhaytso yämthilek 'naisej t'at.

—Romanos 8:28

Häp 'nolhelhtshayajay tä nichät amehen häte nichäte t'at elh che häpe, mat is che lechayaye t'at tä Dios tek tach'anlhahiyela yämlek nichät amehen 'nolhelhtshayaj che katumahlä. Mat häte che nichät amehen 'nolhelhtshayaj, Dios itäfwnhatla amejen 'mak che lewoyaye yämlek letumaylä.

—1 Corintios 10:13

Hi'no tä is alhoho wujpe 'mayhay tä iteläytej, mat Jehová ifwaytej nilhokej. —Salmo 34:19

DIOS IFWENHO LAKÄPFWAYAJAY HÄP IYHÄJ TÄ IKALHI

45

Elh chik häpe chik ikalhi, owahnhiyeja chik i'noyej wet tatayhiphä Oniyatyaj'wet, mälhyej olham tä pajche okalhi wet oiyej Ojcha tä ottayhiphä lhäm Leniyat�aj'wet.

—Apocalipsis 3:21

Elh chik häpe chik ikalhi, oyenla oka Dios laka 'Nohuse'wet tä Wuj lech'uteya, wet nemhit yikch'oye. Äpte olesaynhila'pe oka Dios lhey, lhä'ye oka Dios laka hupuy lhey tä häpe Jerusalén tä nech'ayek tä tälhiyela oka Dios tä ipuleye. Wet äp olesaynhila'pe olham olhey tä nech'ayek. Elh chik häpe chik ikalhi yenla le'wuya wesaj tä ipelaj, wet tek otäythi-

la lhey tä ihi 'Nolesaynekhi tä wichi' tä ikatej le'watshancheyaj tä t'un lheyes ihi, wet äpte owohla silätayej Ojcha lhä'ye laka ángel lhayis tä lhäm häpe t'at ochufwenek.

—Apocalipsis 3:12, 5

Nilhokej 'mayhayna lewukla elh chik häpe chik ikalhi, wet ohäpkhila laka Dios wet äpte häpkhila olhäs.

—Apocalipsis 21:7

Amel tä hach'otey ihi, ch'ahu-yaye 'mak tä Espíritu Santo ifwenho iglesias. Häp elh chik häpe chik ikalhi, owahnhiyeja chik tuj lhay ha'lä tä 'no'watshancheyaj, tä ihi Dios Lelafwek tä Isilatäj.

—Apocalipsis 2:7

DIOS IHUMINHIT'A CHIK 'YAWOM LHACH'EFWA

Häp amel tä pajche hach'efwas ihi, o'wen amhohen Lhawuk lhämetna, olhamhit'ak olhämet. Yok, atsinha, yej leyej hach'efwa. Mat chik leleyej t'at, yej wo elha hach'efwa, wok lhaple hach'efwa. Wet häp hi'no hätet iwoye, oyok, yej wom hach'efwa.

—1 Corintios 7:10, 11

Häp atsinha, che iwo lech'efwaya; wet 'nolhämtes tä häpehen ley yäyitwek lhäm tä kamaj iläy hi'no. Mat che hi'no ileyej honhat, wet atsinha tafwayej t'at häp 'nolhämttestso lakhajyhayaj. Tä mälhyejtso, che atsinha tä kamaj iläy lech'efwa, iyej elh hi'no, wet

nech'e iwo lakay'noyaja. Mat che lech'efwa ileyej honhat, wet atsinha tafwayej 'nolhämttestso lakhajyhayaj. . . . —Romanos 7:2, 3

Hi'no chik häpe chik iwom lech'efwa, wet iyej atsinha elh, häpe nokay'noyajwo. Äpte hi'no chik äp iyej atsinha tä 'nowomek, häpe 'nokay'noyajwo.

—S. Lucas 16:18

Olham ofwel amhohen tä hi'no chik häpe tä iwom lech'efwa tä niwoya lakay'noyaja, lhamlak tamenej atsinha tä iwo lakay'noyaja. Wet elh chik äp iyej atsinha tä 'nowomek, häpe 'nokay'noyajwo.

—S. Mateo 5:32

Opajit'ahla, onämla. Amajej 'mak tä le'wen häpkhilek newache elh tä iso amej awayhat tä häpe corona tä 'noniyatyaj.

—Apocalipsis 3:11

Elh at che häpe che 'näfwelh 'no'pe lhä'ye Dios Silätyaj häp ifwalasna tä ka'ajtintsesa wichi lhä'ye tä lech'isukyajay ihi, wet häte Wichi Lhäs 'näfwelhla'pe che näm tä nekej Lajcha lewujyaj lhä'ye ángel lhayis tä t'amajchetes.

—S. Marcos 8:38

Wet nech'e 'nänhiyela Wichi Lhäs letetnek tä ihi pule, wet nilhokhiyeja wichil tä i'pe honhat ihanej tä nek Wichi Lhäs, wet

lhamel lelhakli ihihila, wet äp hi'wenlahlä tä inuhchä tä i'pe pules tä nekej lakhajyhaya j lhä'ye lesilatyaj tä wuj. —S. Mateo 24:30

Yej tats'inen, otle t'unhatay, tsi pajiyejt'ak Lhawuk näm.

—Santiago 5:8

Che oyik tä owaklhathen ha'wetes, otpinlat amehen wet oaichäjla häpkhilek lheyay at 'noyej che oihu lhip tä oihihila.

—S. Juan 14:3

Hätet iwoye lep tä ihi tä ifwala tälhche, tä ihutunche tä ifwala itayche, häp tä mälhhiyejatso chik nek Wichi Lhäs.

—S. Mateo 24:27

Ángel lhayis yok: Galilea lheley, chipte tä kaleyayej tä leyahnay puleye? Häp lham Jesústso tä yikne hach'oyehen tä ö'hän puleye, äp nämla, mälhhiyejat iwoye tä amel le'wenche tä iho kaphä. —Apóstoles Lhenhay 1:11

Wet nech'e öh'wenla häp Wichi Lhäs tä lakhajyhayaj ihi lhä'ye lesilatyaj, tä nek tä ihi pule.

—S. Lucas 21:27

Ipuhfwas tä oalehumnhay, athana 'nahäpehen t'at Dios leles. Wet tej tä kamaj ka'yahanayej 'mak tä 'nahäpehenla che paj, mat 'yahanej che Jesucristo 'näl, wet 'yan-chäthichela tä 'ya'wenhila häp lham mälhyej 'mak tä häpe. Wet

elh che häpe tä lenihayajtso iyeji häp lham, t'amajpej lhamejlä 'mak tä ni'isa, mälhyej tä lham häpe Elh tä le'isyaj ihi.

—1 Juan 3:2, 3

Lhek yahinya, onämla otehlat iwoye etantsaj tä näm tä wichi tek iniwhich'oye. 'Nokäpfwayaj ihi elh tä nitek'mahatalhi lhä'ye tä lhaknits'ilkatache tsi pajche iwaklhat le'wuyis tä 'yuyhichela, häpkhilek naj le'näfwliya che onäm.

—Apocalipsis 16:15

Nämla Wichi Lhäs tä nekej Lajcha lewuwyaj lhä'ye laka ángel lhayis, wet nech'e hi'wenhihola laha elhpej 'mak tä iwoye.

—S. Mateo 16:27

Dios Lhamtes

Häp pule lhä'ye honbat nemla
iche, mat häp olham olhämtes lhä-
yämlat matche yämlek tiyaj'at-
tsiy.

--S. Lucas 21:33

Ihichet a plante Dio's laka pro-
feta chik iwo silätayej wchi 'mak
tä lhäm t'at rä lhämet ma; Dio's
laka Espiritu Santo tä yámyen-
wethä profeta lhayis.

--T. Peter 1:21

N'hakip! T'akip a'k'ip a'k'ip.
T'ek' t'ek' t'ek' t'ek' t'ek' t'ek' t'ek'
t'uhuyip! T'uhuyip! T'uhuyip!
ja, hñä' a'k'ip a'k'ip a'k'ip a'k'ip
wei phip a'k'ip a'k'ip a'k'ip a'k'ip
wei. Hñä' a'k'ip a'k'ip a'k'ip a'k'ip
le'näyij ta is a'k'ip.

--2 Timoteo 3:16

Wo Alhyaja Wet Täyhat Aelh Letes

(Jesús yok:) Häp täja le'näyij
chik lewo alhyaja: Ijcha tä lhe-
puleye. Is chik öyen t'amajcheta
Ej. Is chik aniyatyaj i'noyejen. Is
chik ö'woye ämet honhatena,
mälyyej tä ö'woye tä ipuleye.
Ven 'nohomche olhák tä owatlä
ifxalanc. Täyhat 'noyejen 'mak tä
ni'sachchen tä olbamel owoye,
olbamel i'noyejen olbamel otyteieupej
t'ek' t'ek' t'ek' t'ek' t'ek' t'ek' t'ek'
t'uhuyip! T'uhuyip! T'uhuyip!
ja, hñä' a'k'ip a'k'ip a'k'ip a'k'ip
wei phip a'k'ip a'k'ip a'k'ip a'k'ip
wei. Hñä' a'k'ip a'k'ip a'k'ip a'k'ip
le'näyij ta is a'k'ip.

--S. Mateo 6:9-13

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. Other booklets are also available. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

World Missionary Press, Inc.
Box 120
New Paris, Indiana 46553 U.S.A.

Bolivia

MZH

238 Mataco HFA
Printed in U.S.A.